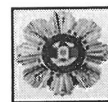

SOCIETATEA PE ACȚIUNI „APĂ-CANAL CHIȘINĂU”

str. Albișoara nr. 38, MD 2005,
mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. 022 25-69-01, tel/fax: 022 22-23-49,
e-mail: acc@acc.md, web: www.acc.md

Titulară a Ordinului
„Gloria Muncii”
12.12.2012

ISO 9001 Certificat nr.085C

Raportul conducerii S.A. „Apă-Canal Chișinău”, pentru anul 2024

Cuprins:

1. Activitățile desfășurate și cadrul legal al acestora.....	1
2. Performanța financiară a întreprinderii.....	2
2.1. Rezultatul financiar din activitatea desfășurată	2
2.2. Veniturile obținute în ansamblu pe întreprindere	2
2.3. Cheltuielile suportate în ansamblu pe întreprindere	4
2.4. Situația fluxului de numerar	5
2.5. Sume facturate, nivelul achitărilor și soldul creanțelor pentru serviciile prestate.....	6
2.6. Obligațiunile întreprinderii	7
2.7. Indicatori de rentabilitate	8
3. Plăți la bugetele publice.....	9
4. Indicatorii nefinanciari de performanță	10
4.1. Lungimea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare gestionate	10
4.2. Consumatori, locuri de consum, contoare	10
4.3. Balanța apei și apelor uzate	11
5. Perspectivele de dezvoltare ale entității.....	11
6. Principalele riscuri și incertitudini cu care se confruntă entitatea	12
7. Protecția mediului înconjurător	15
8. Oportunitățile profesionale ale angajaților	17

Cod IBAN MD12PR002251166792001493, BC „ProCreditBank”, CF 1002600015876, Cod TVA 0600920, capitalul social 611915200 lei

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

1. Activitățile desfășurate și cadrul legal al acestora

Activitățile de bază desfășurate de către S.A. „Apă-Canal Chișinău”, conform Statutului întreprinderii, sunt:

- **prestarea serviciului public de alimentare cu apă** în 24 de localități, inclusiv: or. Durlești, or. Vatra, or. Codru, or. Vadul lui Vodă, s. Vădulenii, or. Sângera, s. Dobrogea, s. Revaca, s. Trușeni, s. Dumbrava, s. Bubuieci, s. Bâc, s. Cruzești, s. Tohatin, s. Buneți, s. Cheltuitori, s. Grătiești, s. Hulboaca, s. Stăuceni, s. Goianul Nou, s. Ghidighici, s. Budești, s. Colonița, or. Ialoveni, la care se adaugă localitățile pentru care apa este transportată la hotar, și anume: s. Bălțata și s. Bălăbănești (r. Criuleni), s. Maximovca (r. Anenii Noi), s. Trușeni (mun. Chișinău)
- **prestarea serviciului de canalizare** în 17 localități, inclusiv: or. Durlești, or. Vatra, or. Codru, or. Vadul lui Vodă, or. Sângera, s. Dobrogea, s. Dumbrava, s. Bubuieci, s. Cruzești, s. Tohatin, s. Grătiești, s. Hulboaca, s. Stăuceni, s. Goianul Nou, s. Ghidighici, s. Colonița, or. Ialoveni, la acestea se adaugă localitățile de la care apele uzate sunt preluate la hotar: s. Sireți și s. Cojușna (r. Strășeni), s. Floreni (r. Anenii Noi), s. Trușeni (mun. Chișinău), s. Bălțata și s. Bălăbănești (r. Criuleni);
- **producerea și furnizarea energiei termice** în or. Codru (CT-Codru), Aeroport (CT-Aeroport) și Costiujeni (CT-Costiujeni) din mun. Chișinău.

În afara activităților de bază menționate, întreprinderea prestează servicii adiționale (activități complementare și secundare), cum ar fi: branșare la/debranșare de la rețeaua de alimentare cu apă, racordarea la/deconectarea de la rețeaua de canalizare, eliberarea condițiilor tehnice, transportul apei cu autocisterne și a apelor uzate cu auto vidanje, spălarea hidrodinamică a rețelelor de alimentare cu apă și de canalizare, servicii de laborator, detecția scurgerilor în rețele, executarea lucrărilor și exploatarea construcțiilor hidrotehnice, executarea lucrărilor de proiectare și topografico-geodezice, lucrările de construcție/reparație a rețelelor exterioare de apă/canalizare etc. O parte din serviciile complementare activităților de bază sunt reglementate de stat.

Licențele în temeiul cărora întreprinderea își desfășoară activitatea sunt emise de către autoritatea de reglementare (ANRE):

- Licența pentru furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare la nivel de municipiu și oraș, eliberată în data de 29.05.2015 pe un termen de 25 de ani;
- Licența pentru furnizarea serviciului public de producere, distribuție și furnizare a energiei termice, eliberată în data de 29.05.2015 pe un termen de 25 de ani.

În cazul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, dreptul de prestare urmează a fi obținut în temeiul contractelor de delegare a gestiunii încheiate cu APL de nivelul I sau II. ACC a fost operatorul acestui serviciu în mai multe localități fiind desemnat în lipsa unor proceduri clare, până la intrarea în vigoare a Legii 303/2013. Însă, în prezent, întreprinderea depune toate eforturile pentru ca contractele de delegare a gestiunii să fie semnate în conformitate cu Legea 303/2013 cu toate 16 APL de nivelul I în perimetrul cărora se află localitățile menționate supra. Din cauza neexecutării de către APL-uri a delimitării proprietății publice și a lipsei unei evidențe a patrimoniului public, a faptului că contractele de delegare a gestiunii trebuie să includă obligatoriu anexe cu obiectele de infrastructură tehnico-edilitară concesionate (inventarul bunurilor), au fost încheiate doar o parte din 16 contracte de delegare a gestiunii necesare.

Întru conformarea APL-urilor cu Legea privind delimitarea proprietății publice 29/2018, S.A. „Apă-Canal Chișinău” oferă suport APL-urilor din aria de operare pentru a facilita procesul de delimitare a drepturilor de proprietate a autorităților publice asupra bunurilor domeniului public, care includ infrastructura tehnico-edilitară aferentă serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Procesul delimitării nu a luat sfârșit și, în cea mai mare parte doar în temeiul listelor cu inventarul bunurilor întocmite de către operator, au fost încheiate 7 CDG, după cum urmează:

Nr. crt.	Nr. la Operator	Data încheierii	Durata (ani)	APL	Act temei	Aria operare	Statutul inventarului bunurilor la data raportului
Contracte existente la începutul anului de raportare							
1	94	13.03.2015	12	Primăria mun. Chișinău	DCMC nr. 9/55 din 18.12.2013	or. Chișinău-Apă potabilă și canalizare	Inventar incomplet
2	592	14.11.2018	12	Primăria or. Ialoveni	DCO Ialoveni nr. 03/05 din 29.05.2018	or. Ialoveni	Inventarul lipsește
3	DG-2023-01	28.06.2023	30	Primăria or. Sângera	DCO nr. 1/20 din 17.03.2023	or. Sângera-Apă potabilă și canalizare, s. Revaca-Apă potabilă și canalizare	Inventar incomplet
4	DG-2023-02	29.11.2023	30	Primăria com. Grătiești	DCL nr. 06/08 din 24.07.2019	s. Grătiești-Apă potabilă și canalizare; s. Hulboaca-Apă potabilă și canalizare	Inventar complet
Contracte încheiate în cursul anului de raportare							
5	DG-2024-01	16.01.2024	30	Primăria com. Cruzești	DCL nr. 3/10 din 03.09.2019 (modificată prin D nr. 4/2 din 28.09.2023)	s. Cruzești-Apă potabilă și canalizare	Inventar complet
6	DG-2024-02	16.01.2024	30	Primăria s. Budești	DCL nr. 5/7 din 13.12.2019	s. Budești-Apă potabilă și canalizare	Inventar complet
7	DG-2024-03	12.02.2024	30	Primăria s. Colonița	DCL nr. 5/3 din 07.08.2019	s. Colonița-Apă potabilă și canalizare	Inventar complet

2. Performanța financiară a întreprinderii

2.1. Rezultatul financiar din activitatea desfășurată

În anul 2024, S.A. „Apă-Canal Chișinău” a înregistrat un **profit net** în valoare totală de 21,8 mil. lei, inclusiv 65,9 mil. lei profit din activitatea operațională și 44,1 mil. lei pierderi din alte activități. În anul precedent, ACC a înregistrat o **profit net** în valoare totală de 28,8 mil. lei, inclusiv 71,2 mil. lei profit din activitatea operațională și 42,4 mil. lei pierdere din alte activități. Astfel, descreșterea profitului din activitatea operațională a scăzut în comparație cu perioada anului 2023 cu 5,4 mil. lei.

Tab. 1 Situație comparativă a contului de profit și pierderi pentru anii 2022 - 2024, mil. lei

Specificare	2022	2023	2024	Abateri 2024-2022 abs	%	Abateri 2024-2023 abs	%
REZULTAT NET	-163,7	28,8	21,8	+185,5	+113,3%	-7,1	-24,5%
Veniturile	2123,4	887,6	858,9	-1264,5	-59,5%	-28,6	-3,2%
Costurile până la impozitare	2287,1	858,7	837,2	-1449,9	-63,4%	-21,6	-2,5%
Cheltuieli privind impozitul pe venit	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
REZULTAT PÂNĂ LA IMPOZITARE	-163,7	28,8	21,8	+185,5	+113,3%	-7,1	-24,5%
Din activitatea operațională	-21,8	71,2	65,9	+87,7	+401,6%	-5,4	-7,5%
Veniturile	793,3	868,1	841,0	+47,7	+6,0%	-27,1	-3,1%
Costurile	815,1	796,9	775,1	-40,0	-4,9%	-21,7	-2,7%
Din alte activități	-141,9	-42,4	-44,1	+97,8	+68,9%	-1,7	-4,0%
Veniturile	1330,1	19,5	17,9	-1312,2	-98,7%	-1,5	-7,9%
Costurile	1472,0	61,9	62,0	-1409,9	-95,8%	+0,2	+0,3%
<i>Informativ: Rezultat până la impozitare în condiții comparabile (fără a ține cont de granturi, active primite cu titlu gratuit și diferențe de curs)</i>	-159,6	15,3	21,5	+181,1	+113,5%	+6,2	+40,6%
<i>Influența factorilor care nu țin de performanța financiară curentă</i>	-4,1	+13,5	+0,3	+4,4	+106,6%	-13,3	-98,0%
<i>Inclusiv:</i>							
Venituri din granturi primite	+3,4	+0,2	+0,3	-3,1	-92,6%	+0,1	+62,0%
Cheltuieli finanțate din granturi	-3,4	-0,2	0,0	+3,4	+100,0%	+0,2	+100,0%
Active primite cu titlu gratuit	+0,1	+0,1	+0,0	-0,1	-59,7%	-0,0	-42,0%
Diferența netă de curs valutar	-4,2	13,5	0,0	+4,2	+99,5%	-13,5	-100,1%

În condiții comparabile și anume fără a ține cont de granturi, activele primite cu titlu gratuit și diferențele de curs valutar, întreprinderea a înregistrat un rezultat financiar pozitiv în sumă de 21,5 mil. lei, fiind în creștere cu 6,2 mil. lei, sau cu 40,6 % comparativ cu 15,3 mil. lei profit înregistrat în anul 2023.

2.2. Veniturile obținute în ansamblu pe întreprindere

În anul 2024 întreprinderea a înregistrat venituri totale în sumă de 858,9 mil. lei. Veniturile sau diminuat comparativ cu anul 2023 în total cu 28,6 mil. lei, inclusiv cu 22,6 mil. lei sau micșorat veniturile din prestarea serviciilor de furnizare a energiei termice.

Respectiv, în condiții comparabile, adică fără a ține cont de operațiunile cu active imobilizate

granturi și subvenții, venituri din activele primite cu titlu gratuit și diferențele de curs valutar, veniturile totale au constituit 856,9 mil lei, acestea fiind în descreștere cu 11,4 mil. lei comparativ cu anul precedent.

Tab. 2 Situație comparativă a veniturilor pentru anii 2022 - 2024, mil. lei

Specificare	2022	2023	2024	Structura 2024	Abateri abs	Abateri %	Abateri abs	Abateri %
TOTAL VENITURI	2123,4	887,6	858,9	100%	-1264,5	-59,5%	-28,6	-3,2%
Venituri din activitatea operațională (611+612)	793,3	868,1	841,0	97,9%	+47,7	+6,0%	-27,1	-3,1%
Venituri din vânzări	698,6	858,6	833,8	97,1%	+135,1	+19,3%	-24,8	-2,9%
Venituri din prestarea serviciilor de alimentare cu apă	437,5	511,3	511,4	59,5%	+73,8	+16,9%	+0,1	+0,0%
Venituri din prestarea serviciilor de evacuare și epurare a apelor uzate	168,2	232,3	240,5	28,0%	+72,3	+43,0%	+8,2	+3,5%
Venituri suplimentare din preluarea apelor industriale suprapoluate	34,1	25,9	16,1	1,9%	-18,0	-52,7%	-9,8	-37,8%
Venituri din prestarea serviciilor de furnizare a energiei termice	51,0	76,2	53,5	6,2%	+2,6	+5,1%	-22,6	-29,7%
Venituri din alte servicii prestate	6,9	12,0	9,7	1,1%	+2,8	+40,7%	-2,3	-19,0%
Venituri din executarea lucrărilor către terți	0,9	0,8	2,5	0,3%	+1,6	+176,7%	+1,7	+205,7%
Venituri din contracte de leasing operațional și financiar	0,0	0,0	0,0	0,0%	-0,0	-72,7%	-0,0	-69,5%
Alte venituri din activitatea operațională	94,6	9,5	7,2	0,8%	-87,4	-92,3%	-2,3	-24,1%
din valorificarea granturilor și subvențiilor	37,6	0,6	0,6	0,1%	-37,0	-98,4%	-0,0	-6,5%
din active imobilizate și circulante intrate cu titlu gratuit	0,1	0,1	0,0	0,0%	-0,1	-59,7%	-0,0	-42,0%
alte venituri pe termen scurt	57,0	8,8	6,6	0,8%	-50,4	-88,4%	-2,2	-25,2%
Venituri din operațiuni cu active imobilizate	1321,9	0,55	0,04	0,0%	-1321,8	-100,0%	-0,5	-93,4%
Venituri financiare	7,1	18,9	17,9	2,1%	+10,8	+153,4%	-1,0	-5,4%
Venituri din diferențe de curs valutar	6,5	18,0	1,4	0,2%	-5,1	-78,7%	-16,7	-92,4%
Alte venituri financiare	0,6	0,9	16,5	1,9%	+15,9	+2627,1%	+15,7	+1822,5%
Venituri excepționale	1,2	0,0	0,0	-	-1,2	-100,0%	-	-
<i>Informativ: venituri totale în condiții comparabile, fără a ține cont de granturi și subvenții, venituri din activele primite cu titlu gratuit și diferențele de curs</i>	757,4	868,3	856,9	99,8%	+99,5	+13,1%	-11,4	-1,3%

În perioada de referință veniturile din vânzări au constituit 833,8 mil. lei sau 97,1 % din totalul veniturilor, înregistrând o descreștere de 24,8 mil. lei sau 2,9 % comparativ cu perioada similară a anului 2023.

Componența principală în totalul venituri o constituie veniturile din activitatea reglementată:

- ✓ Veniturile din furnizarea serviciului public de alimentare cu apă 511,4 mil. lei sau 59,5% din totalul veniturilor înregistrând o creștere cu 0,1 mil. lei;
- ✓ Veniturile din furnizarea serviciului public de canalizare 240,5 mil. lei sau 28,0% din veniturile totale înregistrând o creștere cu 8,2 mil. lei sau 3,5%.
- ✓ Veniturile din vânzarea energiei termice 53,5 mil. lei sau 6,2% din veniturile totale înregistrând o descreștere cu 22,6 mil. lei sau 29,7%:

În acest context relatăm, că principalul factor care a stat la micșorarea veniturilor pentru activitatea reglementată este:

- aplicarea din 01.01.2024 a Hotărârii ANRE nr. 784 din 22.12.2023 privind tariful la energia termică și la apa de adaos livrată de către S.A. „Apă-Canal Chișinău” cu ajustarea de la 4 271,0 lei/Gcal la 3 081,0 lei/Gcal și;
- aplicarea din 01.04.2024 a Hotărârii ANRE nr. 206 din 27.03.2024 privind tariful la energia termică și la apa de adaos livrată de către S.A. „Apă-Canal Chișinău” cu ajustarea tarifului la 2 553,0 lei/Gcal;
- aplicarea din 11.10.2024 a Hotărârii ANRE nr. 580 din 08.10.2024 privind tariful la energia termică și la apa de adaos livrată de către S.A. „Apă-Canal Chișinău” cu ajustarea tarifului la 2 241,0 lei/Gcal.

De asemenea au fost înregistrate o descreștere a următoarelor venituri din vânzări:

- ✓ Veniturile suplimentare din preluarea apelor industriale suprapoluate au înregistrat o diminuare cu 9,8 mil. lei sau 37,8 %, dat fiind faptul că s-au ajustat contractele de prestare a serviciilor;
- ✓ Venituri din prestarea altor servicii în valoare de 2,3 mil. lei sau 19,0 %.

Concomitent cu înregistrarea veniturilor din vânzări, în anul de referință au fost înregistrate alte venituri operaționale de 7,2 mil. lei, venituri din operațiuni cu active imobilizate de 0,04 mil. lei și venituri financiare de 17,9 mil. lei.

2.3. Cheltuielile suportate în ansamblu pe întreprindere

În anul 2024 întreprinderea a înregistrat cheltuieli totale în sumă de 837,2 mil. lei, fiind în descreștere față de perioada precedentă cu 21,6 mil. lei sau 2,5 %. În condiții comparabile, adică fără a ține cont de cheltuielile din operațiuni cu active imobilizate, casarea creanțelor compromise istorice, diferențele de curs, granturi și subvenții, cheltuielile totale au constituit 827,2 mil. lei, fiind mai puțin cu 17,6 mil. lei sau cu 2,1% comparativ cu anul 2023.

Tab. 3 Situație comparativă a cheltuielilor pentru anii 2022-2024, mil. lei

Specificare	2022	2023	2024	Structura 2024	Abateri 2024-2022 abs	%	Abateri 2024-2023 abs	%
TOTAL CHELTUIELI	2287,1	858,7	837,2	100%	-1449,9	-63,4%	-21,6	-2,5%
Cheltuieli operaționale	815,1	796,9	775,1	92,6%	-40,0	-4,9%	-21,7	-2,7%
Cheltuieli cu active imobilizate	1455,2	4,9	1,6	0,2%	-1453,5	-99,9%	-3,3	-66,6%
Cheltuieli financiare	15,6	56,9	60,4	7,2%	+44,8	+287,1%	+3,4	+6,0%
Inclusiv:								
cheltuieli din diferențe de curs valutar	10,3	3,1	1,0	0,1%	-9,3	-90,0%	-2,1	-66,9%
dobânzi pentru credite și împrumuturi	5,3	3,8	4,5	0,5%	-0,8	-15,5%	+0,7	+18,8%
Alte cheltuieli financiare/redevențe	0,0	50,1	54,9	6,6%	+54,9	-	+4,8	+9,6%
Cheltuieli excepționale	1,2	0,0	0,0	0,0%	-	-100,0%	-	-
Cheltuieli privind impozitul pe venit	0,0	0,0	0,0	0,0%	-	-	-	-
<i>Informativ: cheltuieli totale, în condiții comparabile, fără a ține cont de cheltuielile finanțate din granturi, diferențele de curs și cheltuielile din casarea creanțelor compromise istorice</i>	818,5	844,8	827,2	98,8%	+8,7	+1,1%	-17,6	-2,1%
Cheltuieli capitalizate	-22,1	-17,3	-13,4		+8,7	+39,3%	+3,8	+22,3%
CHELTUIELI OPERAȚIONALE	837,2	814,1	788,5	100%	-48,7	-5,8%	-25,6	-3,1%
cheltuielile cu personalul	348,3	335,0	410,2	52,0%	+61,9	+17,8%	+75,2	+22,4%
inclusiv salarii și remunerări	254,4	245,7	298,0	37,8%	+43,6	+17,2%	+52,3	+21,3%
asigurări obligatorii de stat	67,0	64,4	79,0	10,0%	+12,0	+18,0%	+14,6	+22,6%
provizioane pentru concedii nefolosite	27,0	24,8	33,2	4,2%	+6,2	+23,0%	+8,3	+33,5%
energia electrică procurată	184,7	185,2	151,5	19,2%	-33,2	-18,0%	-33,7	-18,2%
amortizarea imobilizărilor	46,7	19,0	26,9	3,4%	-19,8	-42,4%	+7,8	+41,1%
materiale diverse (inc. OMVSD)	25,5	22,3	22,6	2,9%	-2,9	-11,5%	+0,3	+1,3%
gaze naturale	58,0	64,8	40,2	5,1%	-17,8	-30,7%	-24,6	-37,9%
TVA atribuită la cheltuieli	32,6	0,62	0,16	0,0%	-32,4	-99,5%	-0,5	-73,6%
întreținere și reparație a fondurilor fixe	32,9	30,4	30,7	3,9%	-2,1	-6,5%	+0,4	+1,2%
taxa pentru apă	8,3	8,6	9,0	1,1%	+0,7	+7,9%	+0,5	+5,3%
produse petroliere	12,7	11,2	11,1	1,4%	-1,7	-13,0%	-0,1	-0,9%
comisioane p-u intermediere la facturare și încasare	11,8	13,3	13,9	1,8%	+2,0	+17,3%	+0,6	+4,3%
servicii diverse	13,3	14,9	17,6	2,2%	+4,3	+32,5%	+2,7	+18,2%
reactivi	26,7	33,1	29,0	3,7%	+2,3	+8,4%	-4,1	-12,5%
energie termică	5,4	6,8	5,4	0,7%	+0,0	+0,0%	-1,4	-21,2%
impozite și taxe, fără taxa p-u apă, TVA și taxa de timbru	9,0	9,8	10,8	1,4%	+1,7	+19,2%	+1,0	+10,0%
amenzi, penalități, despăgubiri	0,8	4,1	0,0	0,0%	-0,7	-93,8%	-4,0	-98,8%
provizioane/creanțe compromise casate	17,3	49,1	2,2	0,3%	-15,1	-87,2%	-46,9	-95,5%
cheltuieli finanțate din granturi și subvenții	3,4	0,1	0,0	-	-3,4	-100,0%	-0,1	-100,0%
alte cheltuieli operaționale	-0,2	5,8	7,3	0,9%	+7,6	+3078,6%	+1,5	+26,3%
<i>Informativ: chel. operaționale, inc. capitalizate, în condiții comparabile (fără cheltuieli finanțate din granturi, casarea creanțelor compromise istorice și provizioanele pentru acestea)</i>	833,8	815,6	789,8	100,2%	-44,0	-5,3%	-25,7	-3,2%

Cheltuielile operaționale, în condiții comparabile, au constituit 789,8 mil. lei, acestea înregistrând o descreștere de 25,7 mil. lei (3,2 %) față de anul precedent.

Având în vedere, că S.A. „Apă-Canal Chișinău” a stabilit drept prioritate financiară îmbunătățirea situației datoriei față de băncile internaționale, considerate (ieșiri bănești care nu aduc efect economic), datoria totală a fost redusă semnificativ, de la 528,0 mil. lei la începutul anului, la 359,8 mil. lei la sfârșitul perioadei. Această orientare strategică a determinat direcționarea unei părți considerabile a fluxurilor financiare către achitarea obligațiilor, însă în același timp, s-a permis finanțarea unor articole de cheltuieli la nivelul anului precedent precum:

- ✓ materiale (inclusiv OMVSD);
- ✓ produse petroliere;
- ✓ reactivi;
- ✓ întreținerea și reparația fondurilor fixe,

ca urmare a negocierii prețurilor și reîncheierii contractelor cu furnizori locali și internaționali.

În anul 2024 cheltuielile cu personalul au sporit față de anul 2023 cu 75,2 mil. lei (22,4%),

rezultat a stabilirii începând cu 01.01.2024 și punerii în aplicare cuantumului salariului minim pe întreprindere, în mărime de 6500 lei/lună, cu aplicarea coeficientului de complexitate 1,3 conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.985 din 06.12.2023 ”Privind stabilirea cuantumului salariului minim pe țară pentru anul 2024” și Hotărârea Guvernului nr. 874 din 14.12.2022 „Cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului” (salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară) ceea ce a dus la;

- ✓ creșterea salariilor de funcție a specialiștilor cu 18,6%, iar a muncitorilor cu 23,2%.

Cheltuielile pentru TVA s-au diminuat cu 0,5 mil. lei, înregistrând o reducere semnificativă de 73,6% cei legată de restabilirea TVA la fondurile fixe casate și ajustările aduse prevederilor art.104 lit.(b) din Codului fiscal, potrivit căroră TVA-ul aferent serviciilor de alimentare cu apă și canalizare pentru bunurile cu destinație locativă devin scutite de TVA cu drept de deducere.

Totodată, au crescut semnificativ amortizarea imobilizărilor în valoare de 26,9 mil. lei, reprezentând o creștere de 41,1%, cauzată urmare a dării în exploatare începând cu 01.01.2024 a sistemului informațional MIS. La fel a crescut și redevența calculată conform Contractelor de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare (APL mun. Chișinău și APL or. Sângera), cu 4,8 mil.lei sau 9,6%.

În contextul creșterii prețurilor în lanț, s-au înregistrat și majorări ale altor tipuri de cheltuieli, precum: comisioanele pentru intermedierea la facturare și încasare – cu 0,6 mil. lei 4,3 %, cheltuielile privind servicii diverse – cu 2,7 mil. lei 18,2%.

2.4. Situația fluxului de numerar

În anul 2024 au fost înregistrate încasări în sumă totală de 883,2 mil. lei, inclusiv:

- ✓ 867,1 mil. lei încasări din vânzări sau 98,2 % din totalul de încasări;
- ✓ 9,4 mil. lei sau 1,1 % – încasări sub formă de credite și împrumuturi din contul creditelor internaționale (BERD);
- ✓ 6,7 mil. lei sau 0,8 % sunt alte încasări, din care:
 - 1,20 mil. lei reprezintă garanții pentru oferte în cadrul procedurilor de achiziții;
 - 0,54 mil. lei reprezintă dobânzi bancare;
 - 4,53 mil. lei reprezintă alte încasări operaționale;
 - 0,39 mil. lei reprezintă realizarea activelor curente.

Încasările totale au înregistrat o descreștere semnificativă în comparație cu anul 2023, diminuat un total de 163,6 mil. lei, reflectând o descreștere procentuală de 15,6 %, fiind determinată de micșorarea încasărilor sub formă de credite și împrumuturi cu 119,9 mil. lei, reprezentând o descreștere procentuală de 92,7%. Totodată încasările din vânzări au crescut substanțial cu 24,9 mil.lei reflectând o creștere procentuală de 3,0 %, datorită majorării numărului de consumatori privind serviciul public de alimentare cu apa cu 11 136 unități și a numărului de consumatori privind serviciul public de canalizare cu 10 469 unități pe parcursul anului 2024 și corespunzător a volumelor serviciilor de alimentare cu apă cu 2,6 mil. m3 și volumele serviciilor de canalizare cu 2,3 mil. m3.

Plățile totale efectuate în cursul anului 2024 a însumat 876,5 mil. lei, reflectând o descreștere de 142,1 mil. lei sau cu 13,9 % sub nivelul înregistrat în anul 2023. Din componența plăților:

- ✓ 370,5 mil. lei constituie plățile pentru stocuri și servicii procurate sau 42,3 % din totalul plăților, inclusiv 181,48 mil. lei plăți către “ÎCS Premier Energy S.A.” în comparație cu 284,67 mil.lei în anul 2023;
- ✓ 370,9 mil. lei sau 42,3 % reprezintă plăți către angajați și organe de asigurare socială și medicală;
- ✓ 64,7 mil. lei sunt plăți aferente creditelor sau 7,4 %;
- ✓ 33,6 mil. lei le revine investițiilor în active imobilizate sau 3,8 % în comparație cu 20,0 mil.lei în anul 2023;
- ✓ 36,8 mil. lei – sunt alte plăți.

Tab. 4 Situație comparativă a situației fluxului de numerar pentru anii 2022- 2024, mil. lei

Specificare	2022	2023	2024	Structura 2024	Abateri 2024-2022 abs.	%	Abateri 2024-2023 abs.	%
Soldul mijloacelor bănești la începutul anului	32,0	13,1	39,7		+07,6	+23,9%	+26,6	+203,5%

Specificare	2022	2023	2024	Structura 2024	Abateri 2024-2022 abs.	%	Abateri 2024-2023 abs.	%
ÎNCASĂRI	892,6	1046,8	883,2	100%	-9,3	-1,0%	-163,6	-15,6%
Încasări din vânzări	746,7	842,2	867,1	98,2%	+120,4	+16,1%	+24,9	+3,0%
Încasări sub formă de credite și împrumuturi	10,0	129,3	9,4	1,1%	-0,6	-5,6%	-119,9	-92,7%
Alte încasări	135,8	75,3	6,7	0,8%	-129,1	-95,1%	-68,6	-91,1%
PLĂȚI	910,9	1018,6	876,5	100%	-34,4	-3,8%	-142,1	-13,9%
Plăți pentru stocuri și servicii procurate	329,5	499,7	370,5	42,3%	+41,0	+12,5%	-129,1	-25,8%
Plăți către angajați și organe de asigur. soc. și med.	318,6	302,6	370,9	42,3%	+52,3	+16,4%	+68,3	+22,6%
Plăți aferente creditelor și împrumuturilor, dobânzi	122,0	91,5	64,7	7,4%	-57,3	-47,0%	-26,8	-29,3%
Plăți aferente intrărilor de active imobilizate	61,0	80,0	33,6	3,8%	-27,4	-44,9%	-46,3	-57,9%
Alte plăți	79,8	44,8	36,8	4,2%	-43,1	-54,0%	-8,1	-18,0%
FLUX NET	-18,4	+28,2	+6,7	0,8%	+25,1	+136,5%	-21,5	-76,2%
Diferențe de curs valutar	-0,6	-1,6	-0,1		+0,5	+80,6%	+1,5	+93,1%
Soldul mijloacelor bănești la finele perioadei de gestiune	13,1	39,7	46,3		+33,2	+253,9%	+6,6	+16,6%
Informativ: încasări medii zilnice (numerar și prin virament)	2,0	2,3	2,4		+0,3	+15,8%	+0,1	+2,7%

În anul 2024 s-a înregistrat un **flux net de numerar pozitiv** în valoare de **6,7 mil. lei**, marcând o descreștere de 21,5 mil. lei. De menționat că au fost efectuate plăți către BERD în luna aprilie 2024 în sumă de 33,47 mil.lei, inclusiv dobânda de 5,17 mil lei și în luna octombrie 2024 în sumă de 31,71 mil lei, inclusiv dobânda 3,79 mil lei.

Soldul disponibil monetar la 31.12.2024 a atins suma de **46,3 mil. lei**.

2.5. Sume facturate, nivelul achitărilor și soldul creanțelor pentru serviciile prestate

În ansamblu, în anul 2024, volumul serviciilor de alimentare cu apă a înregistrat o creștere considerabilă, ajungând la 48,1 mil. m3, reflectând o creștere de 2,6 mil. m3 sau de 5,7 % față de anul precedent, fiind înregistrată o medie de 4,01 mil.m3/lună. Sporirea este atribuită atât a volumelor de apă potabilă furnizate populației, care au înregistrat o creștere de 1,6 mil. m3, cât și a volumului de apă potabilă furnizat consumatorilor non casnici cu 1,0 mil. m3.

Volumul apelor uzate recepționate a înregistrat de asemenea o creștere cu 2,3 mil. m3 sau cu 5,5 % înregistrându-se o medie de 3,65 mil. m3/ lună.

Tariful mediu efectiv a constituit 16,12 lei/m3 de apă și de canalizare, cu 0,71 lei/m3 mai mic decât tariful mediu a anului 2023. Achitățile pentru serviciile de alimentare cu apă și de canalizare au reprezentat 95,8%, cel mai scăzut nivel de colectare fiind înregistrat la populație – 94,2%. Rata de colectare pentru anul 2024 de la serviciile de furnizare a energiei termice a atins 89,3%.

Ca și în anii precedenți, persistă problema volumelor nedistribuite (diferența de contoare), care a reprezentat 1,06 mil. m3 sau 2,9 % din volumul apei furnizate populației, determinând o pierdere de venituri în valoare de 15,38 mil. lei.

Tab. 5. Volumul, valoarea facturată și rata încasărilor pentru serviciile prestate în 2022- 2024

Specificare	UM	2022	2023	2024	Devieri 2024-2022 abs.	%	Devieri 2024-2023 abs.	%
VOLUME DE SERVICII FURNIZATE AC								
Volumul serviciilor de alimentare cu apă	mil. m3	46,1	45,5	48,1	+2,0	+4,3%	+2,6	+5,7%
- consumatori casnici	mil. m3	35,8	34,9	36,5	+0,7	+2,1%	+1,6	+4,7%
- consumatori non casnici	mil. m3	10,3	10,6	11,6	+1,3	+12,3%	+1,0	+9,3%
Volumul serviciilor de canalizare	mil. m3	42,1	41,5	43,8	+1,7	+4,1%	+2,3	+5,5%
- consumatori casnici	mil. m3	33,0	32,3	34,2	+1,1	+3,4%	+1,8	+5,6%
- consumatori non casnici	mil. m3	9,0	9,2	9,6	+0,6	+6,5%	+0,4	+4,9%
TARIFE pentru servicii de alimentare cu apă și de canalizare								
Tarif mediu aprobat pe 11.01.2023 (publicat pe 13.01.2023)	lei/m3	13,61	17,18	17,18	+3,57	+26,2%	-	-
Tarif mediu aprobat pe 10.10.2023 (publicat pe 12.10.2023)	x	x	16,15	16,15	x	x	x	x
Tarif mediu efectiv	lei/m3	13,49	16,83	16,12	+2,63	+19,5%	-0,71	-4,2%
- pentru consumatori casnici	lei/m3	10,69	15,00	14,97	+4,28	+40,0%	-0,03	-0,2%
- pentru consumatori non casnici	lei/m3	24,21	23,74	20,63	-3,58	-14,8%	-3,11	-13,1%

Specificare	UM	2022	2023	2024	Devieri 2024-2022		Devieri 2024-2023	
					abs.	%	abs.	%
VENITURI DIN SERVICII AC								
Valoarea serviciilor de AC facturate, inc. TVA	mil. lei	655,3	789,6	794,6	+139,3	+21,3%	+5,0	+0,6%
- consumatori casnici	mil. lei	377,1	513,1	536,9	+159,9	+42,4%	+23,8	+4,6%
- instituții bugetare	mil. lei	53,3	52,5	47,0	-6,3	-11,8%	-5,5	-10,5%
- alți consumatori non casnici	mil. lei	225,0	224,0	210,7	-14,3	-6,3%	-13,3	-5,9%
Achitări pentru serviciile de alimentare cu apă și de canalizare								
Suma achitărilor pentru serviciile de AC	mil. lei	674,5	739,0	759,6	+85,1	+12,6%	+20,7	+2,8%
- consumatori casnici	mil. lei	359,8	462,7	504,3	+144,5	+40,2%	+41,6	+9,0%
- instituții bugetare	mil. lei	53,0	52,6	45,8	-7,2	-13,6%	-6,8	-12,9%
- alți consumatori non casnici	mil. lei	261,8	223,6	209,5	-52,2	-20,0%	-14,1	-6,3%
Rata de colectare a plăților	%	103,4%	94,6%	95,8%	-7,6 p.%	-7,3%	+1,2 p.%	+1,3%
- consumatori casnici	%	95,4%	92,4%	94,2%	-1,2 p.%	-1,2%	+1,9 p.%	+2,0%
- instituții bugetare	%	99,5%	99,4%	97,5%	-2,0 p.%	-2,0%	-1,9 p.%	-1,9%
- alți consumatori non casnici	%	117,9%	98,3%	99,4%	-18,4 p.%	-15,6%	+1,1 p.%	+1,1%
Sold creanțe pentru serviciile AC	mil. lei	330,1	403,6	383,1	+53,0	+16,1%	-20,4	-5,1%
Achitări pentru serviciul de furnizare a energiei termice								
Valoarea serviciilor de ET facturate, inc. TVA	mil. lei	54,4	80,9	56,9	+2,5	+4,6%	-24,0	-29,7%
Suma achitărilor pentru serviciile de ET	mil. lei	51,4	78,9	59,0	+7,6	+14,8%	-19,9	-25,2%
Rata de colectare a plăților	%	110,8%	100,8%	89,3%	-21,6 p.%	-19,5%	-11,5 p.%	-11,4%
Sold creanțe pentru serviciile ET	mil. lei	17,6	19,4	4,3	-13,3	-75,4%	-15,1	-77,8%
Încasări totale din vânzări (în numerar și prin virament)	mil. lei	746,7	842,2	867,1	+120,4	+16,1%	+24,9	+3,0%
Media încasărilor zilnice	mil.lei/zi	2,0	2,3	2,4	+0,3	+15,8%	+0,1	+2,7%

Notă: Pentru calculul ratei de colectare s-a luat în calcul luna ianuarie 2024 pentru luna decembrie 2023.

2.6. Obligațiunile întreprinderii

Obligațiunile scadente ale S.A. „Apă-Canal Chișinău” față de furnizori și creditori, la 31.12.2024, au constituit **449,9 mil. lei**, fiind cu 166,8 mil. lei sau cu 27,1 % mai mici față de începutul anului.

Tab. 6. Situație comparativă a obligațiunilor pentru anii 2022- 2024, mil. lei

Specificare	2022	2023	2024	Structura 2024	Devieri 2024-2022		Devieri 2024-2023	
					abs.	%	abs.	%
Total obligațiuni cu scadență față de terți (A+B)	693,1	616,2	449,4	100%	-243,7	-35,2%	-166,8	-27,1%
A. Obligațiuni fără datoria conform acordurilor internaționale de împrumut și furnizori în cadrul PIP	165,3	88,2	89,6	19,9%	-75,8	-45,8%	+1,4	+1,5%
A.1. Credite bancare locale	16,0	0,0	0,0	0,0%	-16,0	-100,0%	-	-
A.2. Datorii cu excepția creditelor bancare locale	149,3	88,2	89,6	19,9%	-59,7	-40,0%	+1,4	+1,5%
datorii cu personalul	20,3	20,9	24,9	5,5%	+4,6	+22,9%	+4,0	+19,1%
datorii față de Buget	11,4	11,1	12,8	2,9%	+1,4	+12,7%	+1,7	+15,5%
- privind asigurările obligatorii	6,9	6,6	8,3	1,8%	+1,4	+20,9%	+1,7	+25,0%
- privind impozitele	4,5	4,5	4,5	1,0%	+0,0	+0,3%	+0,1	+1,4%
pentru materialele achiziționate	8,4	8,0	10,6	2,4%	+2,2	+26,4%	+2,6	+32,0%
pentru imobilizările achiziționate	1,7	2,6	1,7	0,4%	+0,0	+1,6%	-0,8	-32,3%
față de antreprenori și prestatori de servicii	10,0	14,5	6,7	1,5%	-3,3	-32,7%	-7,8	-53,7%
energie electrică	51,5	0,0	5,9	1,3%	-45,6	-88,5%	+5,9	+36912,4%
gaze naturale	23,3	11,2	9,8	2,2%	-13,5	-58,0%	-1,4	-12,6%
energie termică	1,4	1,7	1,0	0,2%	-0,4	-25,8%	-0,7	-39,8%
defalcări Organizației sindicale a ACC	3,4	1,8	2,1	0,5%	-1,3	-38,8%	+0,3	+16,3%
alte obligațiuni ordinare	18,0	16,4	14,0	3,1%	-4,0	-22,2%	-2,5	-15,0%
B. Datorii conform acordurilor internaționale de împrumut și furnizori în cadrul PIP	527,8	528,0	359,8	80,1%	-168,0	-31,8%	-168,2	-31,9%
B.1. credite bancare internaționale (BERD, BEI)	449,4	112,3	65,5	14,6%	-383,9	-85,4%	-46,8	-41,7%
- BERD	177,4	112,3	65,5	14,6%	-111,9	-63,1%	-46,8	-41,7%
- BEI	272,0	0,0	0,0	0,0%	-272,0	-100,0%	-	-
B.2. achiziții și lucrări aferente derulării PIP	78,4	24,9	0,7	0,2%	-77,7	-99,1%	-24,2	-97,2%
B.3. Primăria mun. Chișinău/Datorii aferente cesiunii contractului de finanțare BEI	0,0	390,8	293,6	65,3%	+293,6	-	-97,2	-24,9%

Cota preponderentă, de 80,1 %, din totalul obligațiunilor scadente o constituie **datoriile aferente derulării PIP** în sumă de 359,8 mil. lei, care includ:

- ✓ 65,5 mil. lei datorii *față de finanțatorii externi (BERD)*;
- ✓ 0,7 mil. lei datorii față de furnizorii în cadrul PIP;

293,6 mil. lei este datoria aferentă cesiunii contractului de finanțare BEI către Primăria Municipiului Chișinău, conform deciziei CMC nr.5/37 din 14.06.2023, care se va stinsă prin transmiterea investițiilor create de către operator. La finele anului 2024 S.A. „Apă-Canal Chișinău” este în proces de validare a Acordului de Novație încheiat între S.A. „Apă-Canal Chișinău”, Primăria mun. Chișinău și BERD, în temeiul căruia Primăria mun. Chișinău urmează să preia prin cesiune valoarea rămasă spre rambursare a creditului investițional contractat de la BERD - 65 608 913 lei (3 392 824,68 EUR).

Datoriile ordinare aferente activității curente au constituit 19,9 % în sumă de 89,6 mil. lei, din obligațiunile scadente, fiind în creștere doar cu 1,4 mil. lei sau cu 1,5 % față de începutul anului.

2.7. Indicatori de rentabilitate

În anul 2024 **rentabilitatea vânzărilor** (raportul dintre profitul brut din vânzări și venitul din vânzări) a constituit 28,8 %, înregistrând o descreștere de 2,9 p.% față de perioada de gestiune precedentă.

Respectiv, în anul 2024, la un leu venit din vânzări întreprinderea a generat 28,8 bani profit, comparativ cu 31,7 bani profit generat la un leu venit din vânzări în anul 2023.

Cea mai mare parte a profitului brut se datorează activității de prestare a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, care generează **29,4 bani profit** la un leu vânzări, comparativ cu 31,8 bani – în anul 2023 din cauza diminuării tarifului la AP (apă potabilă) pentru populație de la 11,12 lei/m3 la 10,79 lei/m3 și pentru alți consumatori AP (apă potabilă) de la 13,29 lei/m3 la 10,79 lei/m3, totodată s-a diminuat și tariful pentru C (canalizare) de la 11,17 lei/m3 la 10,16 lei/m3.

Totodată, **rentabilitatea netă** a activității în ansamblu (raportul dintre profitul net și venitul din vânzări) este pozitivă în cuantum de 2,6 %, aceasta fiind în descreștere cu 0,7 p.% față de nivelul înregistrat în anul precedent. Acest nivel denotă generarea unui **profit net de 2,6 bani** la un leu venit din vânzări.

Rentabilitatea activelor întreprinderii calculată în baza profitului până la impozitare (fără a ține cont de casarea creanțelor compromise, provizioanele create pentru acestea și diferențele de curs valutar) a constituit o creștere de 1,9 %, fiind cu 3,1 p.% în descreștere față de 5,0 % înregistrat în perioada de gestiune precedentă. Astfel, de la fiecare leu al mijloacelor investite în circuitul întreprinderii aceasta obține **1,9 bani profit până la impozitare**.

Rentabilitatea capitalului propriu a constituit 5,7 %, fiind cu 11,1 p.% mai puțin în comparație cu 16,8 % pentru perioada de gestiune precedentă, ceea ce denotă o diminuare a capacității întreprinderii de a-și îmbogăți proprietatea.

Tab. 7. Situație comparativă a indicatorilor de rentabilitate pentru anii 2022-2024, mil. lei

Specificare	2022	2023	2024	Abateri 2024-2022		Abateri 2024-2023	
				abs	%	abs	%
Rentabilitatea vânzărilor (profit brut / venituri din vânzări)	14,0%	31,7%	28,8%	+14,8 p.%	+105,3%	-2,9 p.%	-9,3%
- din prestarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare	12,8%	31,8%	29,4%	+16,6 p.%	+130,3%	-2,4 p.%	-7,7%
- din alte servicii prestate	1,3%	-0,1%	-0,6%	-1,9 p.%	-146,9%	-0,5 p.%	-662,3%
Rentabilitatea profitului net (profit net/ venituri din vânzări)	-23,6%	3,4%	2,6%	+26,3 p.%	+111,2%	-0,7 p.%	-21,3%
Rentabilitatea activelor (profit până la impozit. (fără casarea creanțelor compromise, provizioane create pentru acestea și diferențele de curs valutar)/valoarea medie a activelor) (nivel optim 3%-9%)	-7,3%	5,0%	1,9%	+9,2 p.%	+126,0%	-3,1 p.%	-62,2%
Rentabilitatea capitalului propriu (profit până la impozit. (fără casarea creanțelor compromise, provizioane create pentru acestea și diferențele de curs valutar)/valoarea medie a capitalului propriu)	-13,3%	16,8%	5,7%	+19,0 p.%	+142,8%	-11,1 p.%	-66,0%
Lichiditate și solvabilitate							
Lichiditatea imediată (mijloace bănești/datorii curente) (nivel optim 0,2-0,6)	0,03	0,19	0,23	+0,2	+572,0%	+0,0	+22,7%
Lichiditatea rapidă (numerar + creanțe curente/datorii curente) (0,6-1)	0,33	0,81	0,92	+0,6	+179,4%	+0,1	+13,5%
Lichiditatea totală/curentă (active curente/datorii curente) (nivel optim 1-2)	0,46	1,01	1,14	+0,7	+147,0%	+0,1	+12,6%
Rata solvabilității generale (total active/total datorii) (nivel optim 2,5)	1,4	1,4	1,6	+0,2	+11,0%	+0,1	+9,0%

Lichiditatea curentă a întreprinderii, care la începutul anului 2024 a alcătuit coeficientul de 1,01, spre finele anului a **crescut până la 1,14** și este în intervalul optim recomandat de 1,0-2,0, ceea ce denotă capacitatea întreprinderii de a genera numerar din activitatea curentă pentru a-și onora obligațiunile curente exigibile.

De asemenea, o evoluție crescătoare a avut și **lichiditatea rapidă**. Dacă la începutul anului 2024 această rată a constituit 0,81, atunci la finele anului aceasta s-a majorat până la 0,92 și se încadrează în intervalul optim recomandat 0,6-1,0, ceea ce indică suficiența de lichidități.

O evoluție favorabilă a înregistrat și **lichiditatea absolută/imediată**, care de la 0,19 la începutul anului 2024 a crescut până la 0,23 la sfârșitul anului. Rata indicatorului respectiv se plasează în intervalului optim minim de 0,2-0,6, fapt care atestă posibilitatea limitată a entității de a-și onora datoriile curente imediat pe seama numerarului deținut.

3. Plăți la bugetele publice

În anul 2024 S.A. „Apă-Canal Chișinău” a efectuat plăți la bugetul public național în sumă totală de 139,6 mil. lei, inclusiv:

- ✓ 53,5 mil. lei sau 38,3 % plăți din contul angajaților sub formă de impozit pe venit din salariu și reținut la sursa de plată, precum și contribuții individuale de asigurări medicale obligatorii de stat;
- ✓ 75,6 mil. lei sau 54,1 % contribuțiile de asigurări sociale din contul angajatorului;
- ✓ 0,2 mil. lei sau 0,1 % taxa pe valoarea adăugată;
- ✓ 8,4 mil. lei sau 6,1 % taxa pentru apă;
- ✓ 1,9 mil. lei sau 1,4 % alte impozite și taxe cu caracter fiscal.

Pe lângă plățile în bugetul public național, în anul 2024, întreprinderea a efectuat plăți în sumă de 1,4 mil. lei în favoarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică pentru reglementarea activității licențiate de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și activității de producere, distribuție și furnizare a energiei termice și plăți în sumă de 0,3 mil. lei în favoarea IP Centrului Național pentru Energie Durabilă.

Plățile totale față de buget au crescut cu 23,0 mil. lei sau 19,7 % comparativ cu anul 2023, datorită creșterii cheltuielilor cu personalul cu 19,0 mil. lei sau 33,6 %.

Tab. 8. Plățile efectuate către stat în anii 2022- 2024, mil. lei

Specificare	2022	2023	2024	Structura	Abateri 2024-2022 abs	Abateri 2024-2022 %	Abateri 2024-2023 abs	Abateri 2024-2023 %
Total plăți în bugetul public național	160,3	116,6	139,6	100%	-20,7	-12,9%	+23,0	+19,7%
<i>inclusiv, din contul angajaților</i>	47,8	47,9	53,5	38,3%	+5,8	+12,0%	+5,6	+11,7%
Impozite și taxe cu caracter fiscal	69,4	35,3	35,2	25,2%	-34,2	-49,3%	-0,1	-0,4%
TVA	30,1	0,1	0,2	0,1%	-30,0	-99,4%	+0,1	+68,1%
Impozit pe venit din salariu	23,4	23,2	24,6	17,7%	+1,3	+5,5%	+1,4	+6,2%
Impozit pentru utilizarea resurselor naturale (taxa pentru apă)	8,5	8,4	8,4	6,1%	-0,0	-0,4%	+0,0	+0,4%
Impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător	2,8	0,0	0,0	0,0%	-2,8	-100,0%	-	-
Impozit pe bunurile imobile	2,2	1,5	0,1	0,1%	-2,1	-94,3%	-1,4	-91,4%
Impozit funciar	0,7	0,7	0,4	0,3%	-0,3	-42,1%	-0,3	-42,7%
Impozit rutier	0,5	0,5	0,5	0,3%	-0,1	-10,9%	-0,0	-5,3%
Taxa pentru amenajarea teritoriului	0,3	0,3	0,3	0,2%	-0,0	-1,1%	+0,0	+0,5%
Plăți pentru poluarea mediului	1,0	0,6	0,6	0,5%	-0,3	-32,7%	+0,0	+2,2%
Alte impozite și taxe	0,03	0,02	0,01	0,0%	-0,02	-69,6%	-0,01	-55,2%
Contribuții de asigurări sociale și medicale obligatorii de stat	90,9	81,3	104,4	74,8%	+13,6	+14,9%	+23,1	+28,5%
- CASM din contul angajatorului	66,5	56,6	75,6	54,1%	+9,1	+13,7%	+19,0	+33,6%
- CASM individuale, din contul angajaților	24,4	24,7	28,9	20,7%	+4,5	+18,3%	+4,2	+16,8%
Plăți regulatorii în favoarea ANRE	0,7	1,2	1,4		+0,8	+113,9%	+0,2	+17,9%
Contribuții pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică CNED	0,0	0,0	0,3		+0,3	+0,0%	+0,3	+100,0%

Datoriile privind impozitele și taxele față de buget la 01.01.2025, au constituit 12,83 mil. lei, inclusiv:

- ✓ 2,2 mil. lei datoria privind taxa pentru apă, pentru care termenul de achitare este până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului de gestiune;
- ✓ 1,8 mil. lei datoria privind impozitul pe venit din salariu;

- ✓ 6,0 mil. lei sunt CASM din contul angajatorului;
- ✓ 2,2 mil. lei CASM individuale din contul angajaților;
- ✓ 0,6 mil. lei, datorii privind alte impozite și taxe.

4. Indicatorii nefinanciari de performanță

4.1. Lungimea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare gestionate

Conform prevederilor contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, încheiat cu mun. Chișinău, ACC are obligația de a administra și de a exploata infrastructura tehnico-edilitară aferentă serviciului furnizat.

Astfel, la situația din 31.12.2024 lungimea totală a rețelelor de apă și de canalizare efectiv utilizate în scopul furnizării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, ca construcții tehnico-edilitare, cu diferit statut (inclusiv: rețele de apeduct situate pe teren public fără stăpân) a constituit circa 7 173,96 km.

Din totalul de 7 173,96 km – 7 145,62 km (99,6 %) sunt înregistrate în evidența contabilă a întreprinderii la conturile extra bilanțiere, având statut și descrierea caracteristicilor tehnice, pe când 28,34 km (0,4 %) sunt exploatate și întreținute de către operator fără a fi stabiliți cu certitudine proprietarii acestora.

Pe parcursul anului 2024, lungimea rețelelor din gestiunea întreprinderii a fost extinsă. Astfel, lungimea rețelelor de alimentare cu apă a crescut cu 62,92 km, iar lungimea rețelelor de canalizare a crescut cu 77,46 km.

Tab. 9. Lungimea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare gestionate în anii 2022-2024

Indicatori	UM	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024	Devieri 2024-2022	Devieri 2024-2023
Lungimea totală a rețelelor conform evidenței contabile	km	6 773,40	7 033,58	7 173,96	+400,56	+140,37
Lungimea rețelelor de alimentare cu apă la finele anului	km	3 803,29	3 949,91	4 012,83	+209,54	+62,92
Lungimea rețelelor de canalizare la finele anului	km	2 970,11	3 083,67	3 161,13	+191,02	+77,46
Lungimea totală a rețelelor reabilitate/reconstruite	km	27,30	90,11	104,36	+77,06	+14,25
Lungimea rețelelor de alimentare cu apă reabilitate	km	23,75	63,03	52,56	+28,81	-10,47
Lungimea rețelelor de canalizare reabilitate	km	3,55	27,07	51,80	+48,25	+24,73

4.2. Consumatori, locuri de consum, contoare

Numărul contractelor încheiate cu consumatorii pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare este în continuă ascensiune. La data de 31.12.2024, acesta a ajuns la 149 402, din care 135 200 contracte au fost încheiate cu consumatori casnici și 14 202 contracte cu consumatori non-casnici. Pentru comparație, la data de 31.12.2023 numărul contractelor a fost de 138 419, înregistrând o creștere de 7,9 % în decursul anului. Din totalul contractelor, 141 350 acoperă serviciul public de alimentare cu apă și 114 708 contracte acoperă serviciului public de canalizare.

La finele anului 2024, **numărul bransamentelor** la sistemul public de alimentare cu apă a atins 199 020, în creștere cu 11 695 bransamente, sau cu 6,2 %. **Numărul racordurilor** la sistemul public de canalizare a fost de 169 848, majorându-se cu 11 620 racorduri sau cu 7,3 %. Este important de menționat că numărul locurilor de consum înregistrate cuprinde doar bransamentele/racordurile consumatorilor care au încheiate contracte directe cu operatorul. Respectiv, pentru categoria consumatorilor casnici sunt înregistrate doar bransamentele/racordurile blocurilor de locuințe, a caselor individuale și a apartamentelor cu contracte directe.

Cea mai mare parte a locurilor de consum existente sunt contorizate, însă există și locuri de consum necontorizate. **Numărul de contoare** instalate la consumatori a crescut cu 6,8 %, de la 163 498 contoare la 174 622.

Tab. 10. Număr de consumatori, locuri de consum, contoare în anii 2022-2024

Indicatori	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024	Devieri 2024-2022		Devieri 2024-2023	
				abs	%	abs	%
Număr contracte aferente serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare	129 287	138 419	149 402	+20 115	+15,6%	+10 983	+7,9%

Indicatori	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024	Devieri 2024-2022		Devieri 2024-2023	
				abs	%	abs	%
<i>inclusiv: contracte încheiate cu consumatori casnici</i>	116 097	124 712	135 200	+19 103	+16,5%	+10 488	+8,4%
<i>contracte încheiate cu consumatori non casnici</i>	13 190	13 707	14 202	+1 012	+7,7%	+495	+3,6%
Număr branșamente	177 375	187 325	199 020	+21 645	+12,2%	+11 695	+6,2%
Număr racorduri	146 413	158 228	169 848	+23 435	+16,0%	+11 620	+7,3%
Număr contoare	153 127	163 498	174 622	+21 495	+14,0%	+11 124	+6,8%

Actualmente, cea mai mare parte a contoarelor instalate sunt de tip mecanic, doar o parte nesemnificativă a contoarelor mecanice fiind înlocuite cu contoare ultrasonice cu citire la distanță. Din totalul de 11 124 contoare instalate în 2024, doar 575 de contoare sunt cu citire la distanță.

4.3. Balanța apei și apelor uzate

În anul 2024, volumul total al apei extrase din sursele de apă a crescut comparativ cu anul precedent cu 3,4 mil. m³ sau cu 4,8 %, constituind 69,7 mil. m³. Cota de 69,1 % din volumul captat constituie volum comercializat și 30,9 % reprezintă consumul tehnologic și pierderi de apă. Pe când în anul 2023 cota volumului comercializat a constituit 68,7 %, iar CTP de apă – 31,3 %.

Volumul serviciilor de alimentare cu apă a constituit 48,1 mil. m³, fiind cu 5,4 % peste nivelul comercializat în anul 2023. Volumul mediu al apei livrate a constituit 4,01 mil. m³/lună, fiind în creștere cu 0,22 mil.m³/lună față de anul precedent.

Volumul consumului tehnologic și al pierderilor de apă a crescut cu 3,6 %, de la 20,8 mil. m³ la 21,6 mil. m³.

Volumul apelor uzate recepționate în anul 2024 a constituit 43,8 mil. m³, înregistrând o creștere de 5,2 % față de nivelul corespunzător al anului 2023. În medie acesta a constituit 3,65 mil. m³/lună (3,46 mil. m³/lună în 2023 și 3,51 mil. m³/lună în 2022).

Volumul total al apelor uzate epurate de către întreprindere, inclusiv apele uzate recepționate de la consumatori, cele evacuate de către întreprindere în procesul tehnologic, precum și apele uzate pluviale, a constituit 51,1 mil. m³, fiind de 1,6 mil. m³ sau cu 3,2 % în creștere comparativ cu cel epurat în anul 2023.

Tab. 11. Balanța apei și apelor uzate pentru anii 2022-2024

Indicatori	UM	2022	2023	2024	Devieri 2024-2022		Devieri 2024-2023	
					abs.	%	abs.	%
Balanța apei la prestarea serviciului de alimentare cu apă								
Volumul apei captate (extrase)	mil. m ³	66,4	66,3	69,7	+3,3	+5,0%	+3,4	+4,8%
Volumul apei furnizate clienților	mil. m ³	46,1	45,5	48,1	+2,0	+4,3%	+2,6	+5,4%
Volumul consumului tehnologic și pierderilor de apă	mil. m ³	20,3	20,8	21,6	+1,3	+6,4%	+0,8	+3,6%
Pondere CTP de apă, în volumul apei captată	%	30,5%	31,3%	30,9%	+0,4 p.%	+1,4%	-0,4 p.%	-1,3%
Pierderi de apă pe oră pe km	m³/oră/km	0,6	0,6	0,6	+0,0	+0,9%	+0,0	+2,0%
Apele uzate								
Volumul apelor uzate recepționate de la consumatori	mil. m ³	42,1	41,5	43,8	+1,7	+4,1%	+2,3	+5,2%
Volumul apelor uzate epurate	mil. m ³	48,6	49,5	51,1	+2,5	+5,2%	+1,6	+3,2%

5. Perspectivile de dezvoltare ale entității

Obiectivele prioritare ale întreprinderii sunt:

- ajustarea periodică a tarifelor conform metodologiei în vigoare;
- optimizarea cheltuielilor;
- creșterea ariei de prestare a serviciilor;
- creșterea calității serviciilor prestate;
- reducerea pierderilor de apă etc.

În sensul atingerii obiectivelor propuse, cea mai importantă activitate pe perioada următoare este atragerea investițiilor ce ar avea ca scop;

a) îmbunătățirea calității serviciilor prestate; reducerea avariilor și intervențiilor la rețele; reducerea pierderilor de apă – ca rezultat al reabilitării rețelelor de apă și de canalizare și procurarea echipamentului de detectare a scurgerilor, a vehiculelor specializate pentru echipele de reparații la rețele de apă și canalizare și a hidro vidanșelor pentru spălarea conductelor;

b) reducerea problemelor generate de nămolul de la Stația de epurare și utilizarea acestuia în agricultură, precum și creșterea eficienței consumului de energie electrică și creșterea capacității de pompare și epurare a apelor uzate – ca rezultat al reabilitării Stației de epurare a apelor uzate;

c) îmbunătățirea calității apei și reducerea pierderilor de energie electrică consumată în procesul tehnologic, ceea ce ar permite la rândul său menținerea tarifelor la un nivel optim – ca rezultat al ameliorării dezinfecției, reparațiilor efectuate la Stația de tratare a apei, înlocuirii conductelor și reparației rezervoarelor.

6. Principalele riscuri și incertitudini cu care se confruntă entitatea

Procesul de management al riscurilor și oportunităților aferente Sistemului de management integrat: calitate, mediu, sănătate și securitate în muncă, energie și anti-mită implementat și menținut în cadrul S.A. „Apă-Canal Chișinău”, precum și riscurile cu impact potențial asupra conformității produsului și/sau serviciului, asupra aspectelor de mediu, și asupra performanței energetice sunt documentate în Fișele proceselor, conform prevederilor Procedura generală „Managementul riscurilor și oportunităților” cod: PG-02-03, rev. 1, elaborată în conformitate cu cerințele Standardelor internaționale: ISO 9001:2015; ISO 14001:2015; ISO 45001:2018; ISO 50001:2019; ISO 37001:2016; ISO 27001:2016, care urmărește crearea unui cadru adecvat de administrare eficientă a riscurilor în cadrul întreprinderii. Procesul de gestiune al riscurilor cuprinde identificarea și tratarea riscurilor, întreprinderea măsurilor de control, revizuirea și raportarea riscurilor care pot influența activitatea întreprinderii.

Principalele riscuri la care poate fi expusă întreprinderea sunt: riscul de personal, riscul juridic, riscul de modernizare, riscuri financiare (valutar și de lichiditate), riscul tehnologic/de producere, riscul operațional.

Riscul de personal:

Statele de personal ale S.A. “Apă Canal Chișinău” au fost elaborate de către responsabilii din Sectorul salarizare și normarea muncii din cadrul Departamentului analize economice, coordonate cu directorul economic și aprobate de către directorul general interimar al S.A. “Apă Canal Chișinău”, în corespundere cu organigrama întreprinderii și ținând cont de efectivul limită aprobat în număr de 1 791,15 unități la 01.01.2024 și 1 783,15 unități la 31.12.2024, după cum urmează:

Statele de personal și efectivul limită de unități de personal al S.A “Apă-Canal Chișinău”

INDICI	Numărul de unități aprobate, la data de 01.01.2024	Numărul de unități aprobate la 31.12.2024	Numărul efectiv de salariați, persoane		Posturi vacante la 31.12.2024, unit.
			la 01.01.2024	la 31.12.2024	
Personal total	1 791,15	1 783,15	1 627	1 628	183,95
<i>Aparatul Administrativ</i>	12	12	10	10	3
<i>Specialiști</i>	639	639	592	602	67,8
<i>Muncitori</i>	1 140,15	1 132,15	1 025	1 016	113,15

Din datele tabelului, se relevă că la sfârșitul anului 2024, numărul scriptic al personalului a constituit 1 628 persoane. Astfel, la situația din 31.12.2024 se atestă posturi vacante în număr de 183,95 unități. Deși periodic se reușește completarea unora dintre aceste funcții, în scurt timp ele devin vacante din nou. La momentul actual, ACC se confruntă cu deficitul de personal calificat în domeniile sale de

activitate precum: (Inginer tehnolog de tură, Inginer electrician, Electro montator la repararea și întreținerea utilajului electric, Lăcătuș la rețelele de apeduct, etc.).

Un risc semnificativ pentru sustenabilitatea pe termen mediu și lung a sectorului gospodăriei locativ-comunale, în special în domeniul alimentării cu apă și canalizare (ACC), îl constituie lipsa de atractivitate a domeniului pe piața forței de muncă. Salariile necompetitive și condițiile de muncă mai puțin favorabile comparativ cu alte ramuri economice determină o scădere a interesului profesional față de acest sector, ceea ce afectează negativ procesul de recrutare și retenție a personalului.

Această realitate este reflectată în structura actuală a resurselor umane, în care o proporție considerabilă din angajați se află într-o categorie de vârstă avansată, ceea ce creează premise pentru un risc accentuat de îmbătrânire a personalului activ și pierderea treptată a competențelor critice.

Totodată, datele privind numărul redus de studenți înscriși la specialitatea „Alimentări cu apă și canalizări” din cadrul Facultății de Urbanism și Arhitectură a Universității Tehnice a Moldovei denotă un interes scăzut al tinerilor pentru această profesie, ceea ce agravează perspectiva acoperirii viitoare a nevoilor de personal calificat în domeniul ACC.

În lipsa unei intervenții strategice, există riscul unei crize sistemice de personal, care poate compromite calitatea, continuitatea și capacitatea de modernizare a serviciilor publice esențiale oferite de întreprinderi precum S.A. „Apă-Canal Chișinău”.

Această problemă este recunoscută și în cadrul Strategiei de personal a S.A. „Apă-Canal Chișinău”, care identifică obiective specifice de dezvoltare a resurselor umane, inclusiv:

- promovarea imaginii organizației;
- recrutarea pro activă;
- formarea profesională continuă și posibilități clare de avansare în carieră;
- oferirea unui pachet salarial competitiv;
- dezvoltarea unei culturi organizaționale care să încurajeze angajarea și retenția pe termen lung a specialiștilor.

Neadoptarea unor măsuri urgente și coerente în această direcție poate conduce la o reducere semnificativă a capacității instituționale și la un declin al eficienței operaționale în sectorul gospodăriei locativ-comunale.

Riscul juridic:

Activitatea întreprinderii este desfășurată în strictă conformitate cu legislația în vigoare și cu obligațiile contractuale asumate. Cu toate acestea, modificările cadrului legal, interpretările neuniforme ale normelor juridice sau aplicarea incompletă ori necorespunzătoare a prevederilor legale pot genera riscuri semnificative de ordin financiar și reputațional.

1. Risc asociat aplicării Legii nr. 1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului.

Conform art. 101 din Legea nr. 1308/1997, în situațiile în care terenurile aferente bunurilor privatizate sau întreprinderilor private nu au fost achiziționate sau arendate în mod legal, consiliile locale sunt abilitate să stabilească în mod unilateral plata anuală pentru folosirea acestor terenuri, într-un quantum cuprins între chiria minimă anuală și 10% din prețul normativ al terenului. Această plată devine exigibilă până la încheierea unui contract de vânzare-cumpărare sau dearendă valabil.

- Risc major: În cazul în care procedurile de reglementare a situației juridice a terenurilor utilizate de întreprindere nu sunt finalizate în termenul prevăzut, întreprinderea se poate confrunta cu obligații financiare suplimentare, stabilite în mod unilateral, care pot afecta fluxul de numerar și rezultatul financiar.
- Risc de conformitate: Neclaritatea sau întârzierea în aplicarea acestor prevederi poate conduce la apariția unor penalități sau litigii cu autoritățile administrației publice locale.

2. Risc privind reglementarea tarifelor de către ANRE.

Activitatea de prestare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare este reglementată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE), iar determinarea tarifelor este strict controlată de metodologii oficiale. Aceste metodologii nu reflectă întotdeauna în mod complet particularitățile tehnice și financiare ale operatorului, ceea ce generează mai multe riscuri:

- Risc de neacoperire a costurilor: Tarifele aprobate nu acoperă în totalitate costurile operaționale efective, inclusiv cele aferente întreținerii, reparațiilor, pierderilor tehnologice sau conformării la standarde de mediu, afectând sustenabilitatea financiară.
- Risc investițional: Lipsa capacității de autofinanțare reduce semnificativ posibilitatea întreprinderii de a efectua investiții strategice în infrastructura tehnologică, generând un potențial risc de degradare a calității serviciilor oferite.
- Risc contractual: Tarifele aprobate nu corespund în mod constant cerințelor prevăzute în acordurile de împrumut încheiate cu instituțiile financiare internaționale, ceea ce impune negocierea periodică a derogărilor și poate afecta ratingul de încredere financiară al întreprinderii.

Riscul de modernizare:

Transpunerea legislației și standardelor naționale la cele internaționale, presupune o perioadă de tranziție și adaptare, fapt care poate determina regresul indicatorilor financiari ai întreprinderii, precum și suportarea cheltuielilor suplimentare de perfecționare a cadrelor. De asemenea, progresul tehnico-științific impune modernizarea echipamentului de lucru și a sistemului informațional utilizat în cadrul întreprinderii, ceea ce necesită investiții suplimentare. Respectiv, în cazul în care tarifele aplicate de entitate nu permit atât obținerea unei profitabilități, dar și acoperirea costurilor, întreprinderea este lipsită de posibilitatea de a investi fără atragerea surselor de finanțare străine.

Riscuri financiare:

Riscul valutar, reprezintă expunerea la pierderi potențiale generate de fluctuațiile cursului de schimb valutar, survenite între momentul încheierii unui contract și scadența acestuia, în contextul relațiilor comerciale sau al altor relațiilor comerciale sau financiare derulate în valută. Ținând cont că în anul 2024, pe fondul reducerii expunerii față de instituțiile financiare internaționale și al finalizării unor contracte cu parteneri nerezidenți, diferențele favorabile de curs au totalizat **0,33 milioane lei**, în scădere cu 14,8 mil.lei sau cu **97,8%** comparativ cu anul precedent.

Cu toate acestea, riscul valutar rămâne un factor important în contextul potențialei contractări de noi împrumuturi externe sau al extinderii relațiilor economice internaționale. În acest sens, este necesară monitorizarea permanentă a expunerii valutare și, acolo unde este justificat, aplicarea măsurilor de acoperire pentru protejarea stabilității financiare a întreprinderii.

Riscul de lichiditate

Pe tot parcursul anului 2024, S.A. „Apă-Canal Chișinău” va evalua, analiza și controla riscul de lichiditate, inclusiv dinamica acestuia.

În procesul de evaluare a riscului de lichiditate, întreprinderea folosește următoarele instrumente:

- analiza fluxurilor monetare;
- analiza indicatorilor de lichiditate.

Riscul tehnologic/de producție:

Aplicarea noilor tehnologii pentru îndeplinirea activităților principale ale întreprinderii presupune riscuri în utilizarea lor datorită incertitudinii atingerii scopurilor pentru care au fost proiectate. În special, poate fi menționat riscul legat de exploatarea Stației de epurare a apelor uzate aflată în proces de reabilitare în cadrul Programului de investiții prioritare. Având în vedere durata extinsă a lucrărilor de reabilitare, odată cu finisarea lucrărilor ar putea fi necesară efectuarea investițiilor suplimentare. De asemenea, darea în exploatare a unui proces tehnologic nou ar putea determina închiderea completă a unui sau a mai multor procese tehnologice existente, în care s-au investit resurse până în prezent.

Riscul operațional:

Risc operațional este riscul actual sau viitor de afectare a activității întreprinderii ca rezultat al acțiunii unor factori sau evenimente interne sau externe. Având în vedere complexitatea activității desfășurate de către ACC, performanța acesteia depinde de așa factori externi precum crizele economice, cadrul legislativ și de reglementare, capacitatea consumatorilor de onorare a obligațiilor față de întreprindere, calitatea mărfurilor livrate și serviciilor prestate de către antreprenori, precum și operativitatea livrării/prestării acestora. Pe plan intern, performanța fiecărei subdiviziuni ține de utilizarea sistemelor informaționale adecvate, gama și specificul activităților desfășurate, complexitatea și dimensiunea structurii organizatorice, operativitatea și corectitudinea activităților desfășurate de către fiecare subdiviziune, toate fiind intercorelate.

La data de 10.10.2023 a fost ultima aprobare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, dar totuși capacitatea de finanțare a activității curente va rămâne la nivelul de după octombrie 2023. Prin urmare, activitatea întreprinderii este pusă în pericol din cauza nivelului insuficient al tarifelor, care vor genera un deficit de lichidități, inclusiv pentru onorarea obligațiilor față de creditori și furnizori. În acest context, S.A. „Apă-Canal Chișinău” a înaintat Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică solicitarea de ajustare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare dar în anul 2024 majorări de tarife nu au avut loc.

7. Protecția mediului înconjurător

În ceea ce privește impactul activității întreprinderii asupra mediului înconjurător, în procesul desfășurării activității, S.A. „Apă-Canal Chișinău” se conformează prevederilor actelor normative în vigoare în domeniul mediului, standardului internațional ISO 14001:2015 „Sisteme de management de mediu. Cerințe cu ghid de utilizare”, Procedurii generale interne „Aspecte de mediu”, procedurilor specifice și instrucțiunilor de lucru interne în domeniul mediului, fiind permanent preocupată de reducerea impactului activităților sale operaționale asupra mediului.

Anual, S.A. „Apă-Canal Chișinău” elaborează și aprobă, prin Ordin intern, Programul de management de mediu, în care se stabilesc obiectivele generale și specifice conform cerințelor de mediu, precum și indicatori de performanță. În cadrul analizei efectuate de management, anual este raportat gradul de realizare al obiectivelor propuse, al indicatorilor de performanță stabiliți și se propun măsuri de îmbunătățire.

Principalele măsuri de protecție a mediului, întreprinse de către entitate, sunt următoarele:

- Creșterea conștientizării companiei privind consumul de resurse (energie, apă): este asigurată instruirea personalului privind utilizarea eficientă a resurselor; sunt elaborate și imprimate etichete privind economisirea resurselor naturale: închide-mă (pentru robinetele de apă); stinge-mă (pentru întrerupătoarele de lumină); nu mă murdări (pentru veceuri); deconectează-mă (pentru calculatoare), care sunt lipite în locuri relevante;
- Controlul produselor chimice: este asigurată monitorizarea sistematică a procesului de depozitare a reactivilor care se utilizează la tratarea apei brute, apei potabile, epurarea apelor uzate și prelucrarea nămolurilor, precum și cele utilizate în laboratoare pentru efectuarea încercărilor de laborator, conform cerințelor actelor normative, standardelor și procedurilor specifice aplicabile, cu menținerea înregistrărilor privind cantitatea acestora;
- Controlul calității apei potabile și apelor uzate: Administratorii proceselor de captare, tratare, dezinfectare, înmagazinare, pompare și distribuție a apei potabile, precum și de colectare, transportare, pompare, de epurare a apelor uzate și de gestionare a nămolurilor monitorizează și asigură calitatea apei potabile/apelor uzate și a nămolurilor formate, la toate etapele procesului tehnologic de tratare a apei potabile, de epurare a apelor uzate, de formare a nămolurilor, în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare, prevederilor procedurilor specifice, instrucțiunilor de lucru și a regulamentelor aprobate la nivel de întreprindere. Concomitent, anual sunt elaborate și aprobate Programe de monitorizare operațională a calității apei brute, apei potabile pe tot procesul tehnologic, apelor uzate, apelor epurate și a nămolurilor formate la toate Stațiile de epurare din gestiunea întreprinderii. Controlul calității apei potabile este realizat de către Laboratoarele acreditate din cadrul

- întreprinderii prin prelevarea probelor și efectuarea încercărilor de laborator în punctele de control stabilite, cu introducerea rezultatelor încercărilor de laborator în softul „Calitate” ;
- Monitorizarea permanentă a consumurilor de resurse: Responsabilitatea asigurării gestionării și evidenței materiilor prime și materialelor pentru fiecare proces, este atribuită șefilor de departamente, care administrează procesele din gestiune. Concomitent, gestionarea eficientă a consumurilor de resurse se efectuează prin achiziționarea și montarea pompelor dotate cu convertizoare de frecvență, a echipamentelor și utilajului cu consum redus de energie electrică; înlocuirea corpurilor de iluminat exterior și interior vechi cu corpuri de iluminat de tip LED cu consum de energie redus etc.; Planificarea anuală în Programul de management mediu a obiectivelor privind utilizarea eficientă a materiilor prime, materialelor și utilităților în vederea asigurării și dezvoltării durabile;
 - Depozitarea nămolului în locuri îndepărtate: Depozitele de nămol sunt situate pe terenul adiacent Stației de epurare din mun. Chișinău (SE), în zona industrială incompatibilă cu cea de locuit. Depozitele de nămol sunt construite în conformitate cu prevederile normelor și actelor normative în vigoare, în scopul evitării poluării terenurilor adiacente, subsolului și apelor subterane. Concomitent, în scopul excluderii mirosurilor pestilențiale, depozitul nr. 2 a fost acoperit cu două straturi de membrană, dintre care unul este impermeabil, cu montarea instalațiilor de acumulare și neutralizare a gazelor cu efect de seră, precum și se asigură pulverizarea cu deodoranți de-a lungul perimetrului depozitului nr. 2.
 - Protecția aerului: contractarea la necesitate a instituțiilor de stat în vederea efectuării măsurărilor emisiilor de poluanți și a zgomotului la obiectivele în gestiune ale întreprinderii și/sau în scopul obținerii actelor permise. Elaborarea și coordonarea anuală a Planurilor-grafice de monitorizarea emisiilor de poluanți de la obiectivele întreprinderii;
 - Gestionarea deșeurilor: Gestionarea deșeurilor la toate departamentele/sectoarele întreprinderii se efectuează în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare, procedurii specifice „Gestionarea deșeurilor” și instrucțiunilor de lucru aplicabile privind gestionarea deșeurilor (ILGD -01÷ILGD-12). Lunar sunt ținute la control și gestionate cantitățile și stocurile de deșeuri formate în cadrul departamentelor întreprinderii. Personalul entității este instruit cu privire la gestionarea adecvată a deșeurilor rezultate din activitatea întreprinderii. În cadrul auditurilor interne sunt verificate respectarea prevederilor legale, procedurilor și instrucțiunilor aplicabile. Se asigură sortarea separată a fiecărui tip de deșeu rezultat din activitatea de producție a ACC în scopul evitării amestecării deșeurilor cu deșeurile toxice. Sunt contractate companii licențiate în scopul predării fiecărui tip de deșeu spre utilizare, reciclare, valorificare, reutilizare etc.
 - Protecția florei terestre: în cazul defrișării arborilor, sunt obținute Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și în vegetația forestieră din afara fondului forestier de la autoritățile de mediu. Anual ACC în comun cu reprezentanții Primăriei mun. Chișinău participă și asigură plantarea arborilor pe terenurile din gestiune, precum și celor adiacente sectoarelor întreprinderii;
 - Respectarea cerințelor de reglementare și implementare a unui sistem de control în domeniul mediului: este asigurată instruirea periodică a personalului cu privire la prevederile legislației în domeniul mediului, aspectele de mediu identificate și riscurile acestora. Sunt efectuate vizite/inspecții planificate în domeniul mediului în comun cu inspectorii de stat și administratorii proceselor în scopul obținerii/prelungerii Autorizațiilor pentru emisia poluanților în atmosferă de la sursele fixe de poluare, Autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei, Autorizațiilor sanitare pentru funcționare pentru obiectivele în funcțiune ale S.A. „Apă-Canal Chișinău”. Concomitent, în cadrul auditurilor interne sunt verificate respectarea, menținerea, îmbunătățirea cerințelor standardului ISO 14001, procedurilor generale, procedurilor specifice, instrucțiunilor de lucru aplicabile în domeniul mediului, se efectuează evaluarea conformării cu cerințele legale de mediu și alte cerințe la care organizația a subscris, cu îndeplinirea chestionarelor de evaluare, a centralizatorului neconformităților constate și a raportului de evaluare. Neconformitățile de mediu sunt

înregistrate de către administratorii proceselor în Registrul de neconformități și sunt tratate prin dispunerea măsurilor corective în termeni stabiliți.

- Raportarea către instituțiile de stat în domeniul mediului: În conformitate cu prevederile legislației în vigoare, anual sunt elaborate și coordonate cu instituțiile de stat: Rapoartele statistice nr. 1-gospodăria apelor „Utilizarea apei” și nr. 1-cheltuieli „Cheltuieli curente pentru protecția mediului și plăți ecologice”, precum și încărcate rapoarte prin intermediul Sistemelor Informaționale Automatizate (SIA) la nivel de întreprindere privind cantitățile de deșeuri formate, valorificate, eliminate și stocate din activitățile întreprinderii prin intermediul SIA "Managementul Deșeurilor" (SIA MD) și echipamentele (transformatoarele) din gestiunea ACC cu conținut de bifenili poli clorurați (BPC) în SIA MD. Prin intermediul SIA "Registrul Emisiilor și Transferului de Poluanți" (RETP) sunt încărcate rapoarte privind emisiile de la Centralele termice de capacitate mică și medie Codru, Coștijueni, Aeroport, Lunca Bâcului, Vadul lui Vodă, precum și rapoarte privind emisiile de CH₄ de la stațiile de epurare Chișinău, Colonița, Vadul lui Vodă, Goianul Nou, Cruzești și Budești. Concomitent, sunt elaborate și coordonate Darea de seamă privind plata pentru emisiile de poluanți și deversările de poluanți și semestrial Darea de seamă pe taxele pentru resursele naturale (taxa pentru apă) și Informația privind obligațiile fiscale aferente taxelor pentru resursele naturale, repartizate pe localități, cu asigurarea achitării trimestriale în bugetul de stat a taxei pentru apa extrasă;
- Respectarea principiului „Poluatorul plătește”: Calcularea plății pentru poluare pentru emisiile și deversările de poluanți, cu achitarea anuală a plăților la bugetul de stat, utilizând în mod obligatoriu, metode automatizate de raportare electronică în condițiile stipulate la art. 187, alin. (21) din Codul fiscal, în termenii stabiliți (până pe data de 25 a lunii februarie a anului următor de gestiune) în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare.

8. Oportunitățile profesionale ale angajaților

La situația din 31 decembrie 2024, efectivul de personal al S.A. „Apă-Canal Chișinău” a constituit **1628** angajați. Efectivul de angajați al întreprinderii este optimal echilibrat după categoriile de vârstă, astfel alături de angajații cu o experiență bogată de lucru, activează cu succes generația tânără.

Lista vârsta medie la data 31.12.2024 al S.A. „Apă - Canal Chișinău”

Total	Efectiv salariați la 31.12.2024	Pondere, %
Până la 20 ani	2	0,13 %
de la 21 până la 30 ani	59	3,62 %
de la 31 până la 40 ani	255	15,66 %
De la 41 până la 50 ani	499	30,65 %
De la 51 până la 60 ani	570	35,01 %
De la 61 până la 70 ani	243	14,93 %
Peste 71 de ani	0	0,00 %
Total	1 628	

Vârsta medie constituie **49,57** ani dintre care:

- ✓ **316** angajați, ceea ce constituie **19,41%**, se atribuie la categoria de vârstă de până la 40 ani;
- ✓ **1069** angajați, ceea ce constituie **65,66%**, se atribuie la categoria de vârstă de până la 50-60 ani;
- ✓ **243** angajați, ceea ce constituie **14,93%**, se atribuie la categoria de vârstă de peste 60 ani.

S.A. „Apă-Canal Chișinău” are o echipă profesionistă formată din 599 persoane cu studii superioare/universitare de licență și 462 cu studii medii de specialitate.

Posibilitate de avansare în post este asigurată pentru toți salariații întreprinderii.

S.A. „Apă-Canal Chișinău” a implementat în cadrul întreprinderii un **sistem de salarizare a muncii** concentrat pe cointeressarea materială a angajaților în vederea creșterii eficienței și productivității muncii, fiind aplicat în strictă conformitate cu Codul muncii al RM, Legea salarizării

nr.847 din 14.02.2002, Hotărârea Guvernului nr.743 din 11.06.2002 ”Cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară” și Regulamentul privind modul de calculare a perioadei de muncă în vederea acordării sporului pentru vechime în muncă angajaților întreprinderilor din domeniul gospodăriei locativ-comunale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.169 din 16.02.2008.

Salariul mediu lunar aferent anului 2024 constituie 17082 lei/lună.

Întreprinderea aplică diverse instrumente de motivare financiară a angajaților, precum sunt: grila de salarizare, măsuri de formare și dezvoltare profesională continuă.

În scopul dezvoltării și îmbunătățirii competențelor profesionale ale salariaților, S.A. „Apă-Canal Chișinău”, investește continuu în capitalul uman prin realizarea Planului anual de formare profesională. Astfel, în anul 2024, pentru instruirea personalului au fost contractate diverse servicii de instruire și organizate cursuri de instruire în valoarea totală de 327,1 mii lei. În cadrul acestora 452 persoane au fost instruite în Centrele de instruire a mun. Chișinău și 7 persoane au participat la cursuri și seminare organizate de alte instituții pentru menținerea nivelului profesional.

Cele mai importante tematici de instruire abordate sunt:

1. Program de recalificare „Alimentări cu apă, canalizări”, desfășurat în cadrul Universității Tehnice a Moldovei sub egida Proiectului „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”, pentru 21 salariați ai S.A. „Apă-Canal Chișinău”;

2. Menținerea exploatării inofensive a obiectelor industrial periculoase. Cursul a fost urmat de 339 persoane;

3. Instruirea periodică privind respectarea cerințelor de securitate și sănătate în muncă, fiind instruiți 99 persoane;

4. Formarea profesională a conducătorilor de autovehicule, prin instruirea periodică a 14 persoane.

5. Au participat la diverse cursuri, seminare – 7 pers.

Director general interimar

Diana TACU

Director economic

Galina BEDNARSCAIA

Director tehnic

Anatolie LICHII

**Director dezvoltare și finanțări externe,
Director comercial interimar**

Serghei POPOVICI

Șef Departamentul juridic

Ghenadie PAVLIUC

Șef Departamentul resurse umane

Tatiana VREDNIC

Șef Departamentul securitate și control intern

Viorel MIHAILA